
Zápis ze zasedání Studijní komise AS UK ze dne 11. prosince 2023

Přítomní: Pavel Linzer (PF), Mgr. Anna Altová (PřF), Mgr. Barbora Štindlová, Ph.D. (součásti), Mgr. Michael Glogr (PF), prof. RNDr. Jan Černý, Ph.D. (PřF), Karel Mikulčák (LFP), Matyáš Uvíra (2.LF)MUDr. Kateřina Grygarová (3.LF)

Omluveni: Mgr. Eliška Mašková (FaF)

Hosté: Mgr. et Mgr. David Hurný (člen KR), Mgr. Bartłomiej Wróblewski (CCŽV)

Program:

1. Zahájení, schválení programu a zápisu ze zářijového zasedání
2. Rámec pro efektivní výuku na UK
3. Různé

1. Zahájení a schválení programu a zápisu ze zářijového zasedání

Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK, přivítal přítomné a seznámil je s návrhem programu jednání, který byl následně schválen tichým souhlasem. K zápisu ze zářijového zasedání komise nikdo nevznnesl ani nezaslal žádné připomínky a zápis byl schválen tichým souhlasem.

Linzer informoval o vývoji na pracovní skupině pro reformu doktorského studia.

2. Rámec pro efektivní výuku na UK

Mgr. Hurný krátce představil historii tohoto materiálu. Na podzim roku 2022 se uvažovalo nad tím, co se vlastně na univerzitě Karlově myslí pod pojmem „kvalitní výuka“, jelikož pedagogická činnost není nikde nadefinována. Předseda NAÚ informoval všechny VŠ o tom, že se v nadcházejícím období zaměří na kvalitu pedagogických kompetencí. Přejde projekt OP-JAK, zaměřený na rozvoj jazykových kompetencí zaměstnanců a jejich pedagogických dovedností. Toto kopíruje i priority deklarované od MŠMT a NAÚ.

Chceme si tedy vydefinovat pedagogické kompetence akademického pracovníka, který má v náplni práce výuku. Rozhodli jsme se jít kompetenčním rámcem, který je postaven na základu tvořeném odbornými znalostmi a dovednostmi akademika. Dále musí mít i didakticko-pedagogické kompetence, jež jsou popsány v celkem šesti oblastech. Na jaře budou vyhlášeny CRP projekty, vznikne pro tuto oblast jednotný celorepublikový rámec. Tento rámec má zároveň sloužit i akademickým pracovníkům k jejich sebezrovnání. Není naším cílem si odškrtnout zda „akademik kompetenci splňuje“, jelikož každý z nich je má rozvinuté trochu jinak, ale měli by mít představu v jakých směrech se mají dále rozvíjet. Cílem je, aby materiál sloužilo k jejich sebereflexi.

Implementace bude postupná, nyní podklad diskutujeme na různých grémiích. Do konce ledna je stanoven termín pro zaslání připomínek. Materiál byl zveřejněn a v listopadu také představen akademické obci, jakýkoliv její člen se k ní může vyjádřit. Po zpracování připomínek bude v březnu následovat kulatý stůl, na němž návrh implementace představíme. Následně budeme chtít, aby materiál prošel skrz AS UK ještě jednou.

Příprava probíhala ve spolupráci s odborníky ze zahraničních univerzit, kteří na materiálu pracovali se zástupci fakult. Následně byl rámec odeslán dalším zahraničním odborníkům k recenznímu řízení, i jejich připomínky jsme se snažili zpracovat.

Linzer – Přejde mu důležitá část zaměřující se na implementaci. Centra pro rozvoj kompetencí budou zřízena na každé fakultě?

Mgr. Hurný – U fakult, které budou rozvíjet v podobné oblasti pedagogické a didaktické kompetence u svých pracovníků, by bylo dobré, kdyby spolupracovaly. Od začátku jsme jim i my tuto spolupráci doporučovali. Některé fakulty se domluvily v rámci velkého bloku na společném centru, např. FSV, FF, FHS a další budou sdílet jedno centrum a jeho pracovníky. Stejně tak by mohlo být společné centrum pro lékařské fakulty. Některé fakulty však budou chtít být osamoceny, nebudeme je tedy nutit do spolupráce s jinými.

Linzer – Jaký je akční plán, kterým se podklady k samotným pedagogům dostanou? Líbí se mu, jak dokument pracuje s pojmem „kompetence“ a že je dokument zasazen do většího evropského rámce. Přejde mu důležité, že je provázán i s etickou rovinou, jelikož učitelé by měli některé z hodnot v dokumentu zanesených předávat svým studentům.

Mgr. Hurný – Jedna rovina je skrze poradní orgán Pedagogium, v němž jsou zastoupeny jednotlivé fakulty. Důležitá je v tomto případě znalost fakultního prostředí, budou podporou pro akademiky, tvořit pro ně školení apod. Druhá věc je, že letos běží další CRP projekt, kde se také diskutuje s NAÚ o implementaci kompetenčního rámce. Na lednové rozšířené kolegium rektorky byl pozván předseda Plaga, aby představil děkanům cíle NAÚ. Nikdo nechce, aby to sloužilo jako hodnocení akademických pracovníků. Bude třeba budovat ekosystém ve smyslu, že akademici se nebudou

prezentovat jen svým vědeckým portfoliem, ale i svými pedagogickými počiny. Toto se bude nejspíše implementovat i do akreditačních formulářů NAÚ. Budou chtít hodnotit pedagogickou činnost nejen kvantitativně, ale i kvalitativně. Jedná se spíše o vnější motivaci akademiků. Upravíme v tomto smyslu i sebehodnotící formulář např. u habilitačních řízení, chceme, aby napsali více o svém pedagogickém portfoliu.

Linzer – Neuvažovalo se o provázání s kariérními plány? Aby to bylo zaneseno jako motivace či bonifikace?

Mgr. Hurný – Zajímavý nápad, leč kariérní řád má už nyní projít do roku 2025 velkou novelizací. Nyní je kariérní řád napsán tak, že se v pedagogické činnosti hodnotí počty odučených hodin, odvedené závěrečné práce a jsou tam i pedagogické kompetence. Na řadě fakult však jejich fakultní kariérní řády univerzitní kariérní řád nerespektují. Při revizi však budeme důsledně dbát na to, aby se to tam promítlo. Bude samozřejmě otázka, jak pedagogickou činnost a kompetence hodnotit. Budeme nabízet jako nástroj pro toto rámeček pro efektivní výuku. Na druhou stranu ale mají fakulty volnost, aby si kvalitativní indikátory v kariérních řádech nastavily samy. NAÚ má také představu, aby se dělaly hospitace na hodinách.

Dr. Štindlová – Základní portfolio už je součástí návrhu?

Mgr. Hurný – Není, ale připraví jej a zapracují, bude to diskutováno společně s implementací. V březnu chtějí vypořádat připomínky, představit znovu tento rámeček, a i návrh implementace. Zároveň poběží CRP projekt na celorepublikové úrovni. NAÚ spolupracuje s CRP projektem, velice bedlivě jej sleduje, účastní se všech jednání. Čekají na výsledky a na to, na čem se VŠ domluví. Chtějí od nás návrhy nástrojů, kterými zle kvalitativně hodnotit pedagogickou činnost. Deklarují, že je budou respektovat. Pokud se nedohodneme, tak nám něco navrhnou oni. NAÚ bude zajímat, jak jsou nastavené kontrolní systémy u pedagogické činnosti, u čehož nebude stačit anketa. Bude je zajímat, jak se stavíme k tomu, když někdo neučí kvalitně.

Dr. Štindlová – Zaměřuje se materiál více na juniorní pracovníky, popř. počítá se více se spoluprací juniorních a seniorních pracovníků?

Mgr. Wróblewski – Ano, zaměřili se i na toto, ale chtějí, aby byl skutečně rámeček univerzální. Nyní chceme vytvořit základní standardy, protože nyní neexistuje nic. Vše v materiálu nyní popsané jsou ideálem, který ale neexistuje. Rámecem je nám ČŽV, nikdo nebude ideální ve všem. Předpokládají, že vše bude popsáno v základních fakultních kurzech kompetencí.

Mgr. Hurný – Budou chtít implementovat „otevřené hodiny“ pro dobrovolníky. Ti se navzájem domlouvají, kdo koho navštíví v hodině za účelem zpětné vazby na výuku. Neplánují nikdy předložit ke schválení povinné hospitace, jelikož mu přijde, že náš univerzitní ekosystém na to není připraven. Na dobrovolné bázi to ale spustit můžeme. Propojení práce juniorních a seniorních pracovníků se osvědčilo v minulosti též.

Dr. Štindlová – Otázka směřovala spíš na to, že je třeba se o dobré vyučující starat již od počátku.

Mgr. Wróblewski – Plánujeme tvorbu center a lektorů, on sám bude v roli koordinátora. Bude chtít, aby byli tito lidé navzájem v kontaktu a poskytovali si vzájemnou zpětnou vazbu v hodinách.

Mgr. Hurný – Ještě je více jak měsíc na připomínky. Následně bude celý rok na diskuzi ohledně implementace. Dále budeme čekat na NAÚ, lidé na centrech budou stejně nastupovat do těchto pozic až od října 2024, máme tedy prostor tuto debatu vést více detailněji.

Návrh usnesení:

Studijní komise AS UK bere materiál „Rámeček pro efektivní výuku na UK“ na vědomí.

Schváleno tichým souhlasem

Mgr. Hurný poděkoval za prostor k představení a požádal členy komise, aby materiál dále šířili. Je dostupný celé akademické obci a budou rádi za připomínky.

3. Různé

Linzer – V pátek proběhlo další jednání pracovní skupiny pro doktorské studium. Komisi byl představen návrh standardů školitele, k nimž uplatnil připomínky a podněty vycházející z diskuze v rámci SKAS UK. UK chce představit vlastní, zohledňující i návrh představený již na SKRVŠ. Na začátku roku 2024 je UK plánuje přijmou v podobě OR. Bude se novelizovat Studijní a zkušební řád v návaznosti na změnu ZVŠ. V roce 2024 se chystá zároveň komplexní revize většiny vnitřních předpisů UK.

Peníze na doktorandy z MŠMT se bude fixovat jako průměr toho, co VŠ dostaly mezi roky 2018-2022, nevíme tedy, zda dostaneme více nebo méně, nepoteče to již na hlavu. Když to bude 1,2násobek minimální mzdy, tak zaručený doktorandský příjem bude cca 24 tisíc Kč. UK plánuje dát interní doporučení fakultám, aby už nyní do prezenčního studia přijaly přibližně o polovinu méně studentů. Nebude se však jednat o závazný pokyn, spíše jen o doporučení. Bude důležité toto dát vědět dopředu i s ohledem na legitimní očekávání studentů. Pana prorektora by si chtěl pozvat na lednovou komisi, aby byla možnost se na případné detaily doptat.

Řeší se dále otázka doktorandů sdílených s Akademií věd, což ještě není vyřešeno.

Ohledně rozvoje soft-skills doktorandů MŠMT vypsalo výzvu, jejíž snahou je zastřešit paletu nástrojů, které se nyní studentům nabízejí. Na UK je nyní největší zájem o *proof-reading*, který kapacitně nestíhá. Bylo by dobré se hromadně zamyslet nad tím, které schopnosti, nástroje či podpory doktorandům chybí nejvíce. Již funguje univerzitní doktorandská focusní skupina, za každou fakultu v ní jeden doktorand, která funguje relativně dobře a také připomínkovala standardy školitele. Na některých fakultách byly zřízeny i jejich vlastní fakultní focusní skupiny, jež umožňuje snazší propad informací.

Doktorské studium by mělo být vnímáno jako kariérní rozhodnutí, čemuž by měly odpovídat i jeho podmínky. Nejvíce se tedy bude v příštím roce řešit přerozdělování financí na doktorandy na fakulty, ale to bude primárně otázka na Ekonomickou komisi AS UK.

Dále bude třeba řešit vymezení prezenčního a kombinovaného studia, jelikož i kombinovaným studentům lze dávat stipendium.

V rámci bodu Různé již nikdo nevystoupil, a tak Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK, ukončil jednání komise a se všemi se rozloučil a popřál jim klidné vánoční období.

Zapsala: Amáta Vohradská, tajemnice AS UK

Za správnost: Pavel Linzer, předseda Studijní komise AS UK